

Splošne vesti.

— K sejam prosvetnega sveta, ki so se začele dne 11. t. m., sta odpotovala v Beograd gg. Mazi Josip, načelnik prosvetnega oddelka, in Dimnik Ivan, predsednik sekcije.

— Koliko učiteljev čaka na službo v Dravski banovini. V letošnjem šolskem letu niso bili v Dravski banovini še nastavljeni abiturijenti učiteljske iz 1. 1930/31. Poleg abiturijentov iz preteklega šolskega leta čaka na službo tudi 54 učiteljev in učiteljic, ki so bili kot zadnje slovenske učne moči odpušteni iz učiteljske službe na Primorskem. Vseh učiteljev, ki čakajo na službo, je torej nad 300. S prihodnjim šolskim letom se to število, ako se med letom izdatno ne zniža z nastavitvami, zviša nad 500, ker učiteljske absolvirajo vsako leto približno 250 dijakov in dijakinj.

— Banovinska gospodinjstva šola v St. Juriju ob J. žel. je bila dne 7. febr. t. l. svečano izročena svojemu namenu. Moderno in vsem predpisom zgrajeno in opremljeno poslopje bo nov dom, v katerem se bodo izobraževala naša dekleta za bodoče gospodinjke. S tem je v Dravski banovini zopet napravljen nov korak v smeri izboljšanja našega gospodinjstva.

— Šolske proslave. Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, ki poudarja, da morajo biti vse prireditve, ki se vršijo v šoli, vzgojnega pomena. Strogo je prepovedano prirejati v šolskih poslopih plesne zabave ali take, na katerih se točijo alkoholne pijače.

— Društvo državnih upokoencev in upokojenk v Ljubljani objavlja sporazumno s finančno direkcijo še nastopno:

Kakor je že finančna direkcija objavila, morajo vsi drž. upokoenci predložiti predpisane nove »Prijava za prejemanje draginskih dokladov« finančni direkciji do 1. marca t. l. Te prijave se dbe pri podeželskih (glavnih) tobačnih zalozgah.

V Ljubljani, Mariboru in Celju pa v trafikah in sicer: v Ljubljani pri g. R. Pogačnik, Dunajska cesta št. 14; v Mariboru pri g. Pavli Svetek, Gosposka ulica, in v Celju pri g. Almi Perovšek na Kralja Petra cesti. Cena v kritje nabavnih izdatkov 1 Din za komad. Dokler ne predloži drž. upokojenec te prijave, se mu draginska doklada ne izplača!

Upokoencem, ki so že v minuli jeseni predložili s prejšnjo prijavo dokazilne listine, teh listin ni treba vnovič predlagati. Brezposojno pa mora vsak drž. upokojenec s prijavo vred predložiti potrdilo pristojne davčne uprave, da nima premoženja ali dohodkov!

— Nekdo je staknil rokopis »Bomo«, predno je bil objavljen, in raztrobil zadevo okrog. Ne bomo ga zasledovali, saj njegov greh ni rodil nič hujšega kakor novih šparovčkov. Zeta v prid Učiteljskega doma.

— Koncert UPZ — 7. marca v dvorani Unione v Ljubljani. UPZ je v polnem razmahu svojega delovanja. Poleg 7 koncertov z ženskim zborom, ki jih je priredil v decembru po vzhodnem delu Dravske in zahodnem Savske banovine, pripravlja velik koncert srbske narodne in umetne pesmi, ki se bo vršil 7. marca. Cilj UPZ ni, prirediti vsako leto svoj »občudni« koncert s poljubnim programom in pokazati s tem svoje obstojanje, cilj UPZ je propagandnega značaja v najširšem smislu besede. Tekom svojega 7letnega obstoja je dokazal, da je za to neobhodno potreben in poklican, ter z uspehom vrši to nalogo. Njegovi programi so bili vedno po razumevanju »nekaterih« pretežki, preestremni in za »publiko« nezanimivi. Ti »nekateri« so videli in čuli samo efekt 100 ali več minut trajajočega koncerta, niso pa uvideli propagandnega dela UPZ. Koliko rokopisnih skladb je izvajal UPZ? Večina pesmi na programih je bilo rokopisnih, ki jih je UPZ naročil pri komponistih, pla-

čal in izvajal, ter s tem pokazal, ali je taka glasba naša, sodobna, časa in razmeram primerna, ali ne. Koliko teh pesmi je sedaj na programih naših podeželskih in drugih zborov? Mnogo — mnogo! Po nekaj pa jih ima vsak pevski zbor. — Torej, ali ni bilo delo UPZ pravilno? — V zboru je tudi lepo število pevovodij-učiteljev in učiteljic! Kdo jim je dal pobudo za to delo? Kdo jim je dal skladbe? Kdo jim pomaga pri izbiri programa? Vse to so vprašanja, katera moramo razmotrivati in objektivno presojati! Ni to samohvala — to so resna in objektivna fakta, ki jih moramo objaviti ter s tem dokumentirati potrebo eksistence takega pevskega zbora kot je UPZ.

Kdo je vse to učiteljskemu pev. zboru omogočil? V prvi vrsti njegov duševni oče in vodnik Srečko Kumar in po njegovi inicijativi brezprimerno poštrevno članstvo tega zbora. Na drugi strani pa ves učiteljski stan, ki s podporo omogoča to apostolsko delo in je dalo zboru tako trdno in solidno bazo, da more uspevati.

UPZ je nameraval prirediti predpustno veselico. Na oklic »Narodne Odrbane« v dnevnih se je takoj odzval in zabavo odpovedal, uvažujoč res težko gospodarsko krizo. Ne more pa dopustiti in tudi ne sme, da bi se pojavila tudi kriza, to je zastoj v svojem delu za propagando vsega, kar obse- ležuje našo kulturno stopnjo, delovanja med narodom za narod!

Tovarišice in tovariši! 7. marec naj do- kaže, da je UPZ v svojem delu na pravem potu in zasluži podpore in upoštevanja od učiteljskega in onih, ki smatrajo učiteljski stan res za najprivlačnejši stan na polju kulturnega delovanja.

Na programu koncerta, ki se bo vršil 7. marca, so v prvem delu duhovne skladbe — religiozne značaja. V drugem delu pa umetne in po večini narodne pesmi posvetnega značaja. V tretjem delu nastopi ženski zbor z obema umetnima kompozicijama in 6 narodnimi pesmimi. Program zaključujejo 4 duhovni stih od Tajčeviča z mogočno zahvalnico. Program je skrbno sestavljen in izredno zanimiv ter bo nudil vsakomur res izreden užitek. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. —č—

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE SOLE.

Šolskim upraviteljskim in učiteljskim narodnim šol priporočajo Učiteljska tiskarna, da nabavijo nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministrstvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom. Šolska upraviteljska in učiteljska naprosamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide zaloga dosežanih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upraviteljska so prejela podroben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Osebnne zadeve.

Napredovanje v V. grupo.

Z ukazom Onbr. 7373 od 29. jan. 1932. so napredovali v V. pol. gr.:

Rape Andrej, banski šol. nadz. v Ljubljani; Kovačič Terezija, učiteljica v Goricah; Slapar Jakob, upravitelj osnovne šole v Priskovcu; Zore Rudolf, upravitelj osnovne šole v Predoslju; Plavšak Robert, upravitelj osnovne šole v Trbovljah; Stupica Iv., upravitelj osnovne šole v Sv. Petru; Grad Janko, upravitelj osnovne šole v Mostah pri Ljubljani; Mercina Franc, šol. upravitelj v Grahovem; Cvetko Franc, upravitelj osnovne šole v Krčevini; Perger Matija, učitelj v Sv. Juriju v Slov. goricah; Kožuh Mirko, učitelj v Mariboru; Karničnik Henrik, učitelj v Mariboru; Zupančič Franc, upravitelj osn. šole v Gerlinčih; Bezljaj Franica, upraviteljica osnovne šole v Smihelu pri Žužemberku; Vidmar Anton, upravitelj osnovne šole v Catežu; Stres Feliks, učitelj v Prevaljah; Kaj-nih Valentin, učitelj v Ptuj; Kaukler Val-entina, učiteljica v Ptuj; Kocmut Rudolf, upravitelj osnovne šole v Sv. Urbanu; Preindl Jakob, upravitelj osnovne šole v Veliki Ne- delji; Rosina Adolf, upravitelj osnovne šole v Ormožu; Zolnir Ivan, upravitelj osnovne šole v Ptuj; Duler Emilija, učiteljica v Slo- venjgradu; Šumer Hinko, šol. upravitelj v Smarju pri Jelšah; Gaberc Anton, upravitelj osnovne šole v Izakovcih; Vrečar Rajko, šol. upravitelj v Zalcu; Smit Albin, šol. upravi- telj v Dobrni; Klemenčič Ivana, upraviteljica osnovne šole v Galiciji; Glinšek Ivan, upra- vitelj osnovne šole v Rogaški Slatini; Kle- menčič Karolina, upraviteljica osnovne šole v Novem mestu; Kobale Karol, upravitelj osnovne šole v Podčetrtku.

Z ukazom Onbr. 7374 z dne 29. jan. 1932. so napredovali v V. pol. grupo:

Tomažič Ivan, v. d. sreskega šolskega nadzornika v Mariboru; Rus Vilibald, sreski šolski nadzornik v Kranju; Koropec Ivan, sreski šolski nadzornik v Mariboru (desni breg); in Grmovšek Mihael, sreski šolski nadzornik v Slovenjgradu.

—i Z odlokom ministrstva prosvete so upokojeni učitelji, odnosno učiteljice: Igna- cij Skrbinec v Planini pri Prevaljah, Josip Samide v Smuki, Josip Odlasek v Domžalah, Alojzija Premk v Grosupljem, Ivan Pušenjak v Mozirju in Josip Bervar, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Mariboru.

Učiteljski pravnik.

—§ VAŽNO ZA UPOKOJENCE. Pri- jave drž. upokoencev za prejemanje dra- ginskih dokladov. Dravska finančna direkcija razglasa: Z uredbama fin. ministrstva št. 75.500-I od 27. oktobra 1931. oz. št. 76.000-I od 5. decembra 1931. je predpisano, da morajo vsi državni upokoenci (upokojenke), njih vdove in sirote najkasneje do 1. marca 1932. predložiti izplačevalni blagajnici, t. j. odseku za računovodstvo dravske finančne direkcije, nove prijave. Obrazec za te prijave je bil predpisan z odločbo fin. ministrstva od 12. decembra 1931. št. 83.900-I in je objavljen v »Službenem listu« od 16. januarja 1932., kos 4. Prijavne obrazce je izdalo in založilo »Društvo državnih upokoencev in upokojenk v Ljubljani«, kjer jih je dobili proti plačilu 1 Din za komad. Kakor sporoča imenovano društvo, se prijavni obrazci dobe pri vseh tobačnih zalozgah v Dravski banovini, v vsa- kem poedinem kraju, kjer je sedež okrajnega sodišča, vsaj v eni trafiki, v Ljubljani v trafiki Pogačnik R. (prej Blaž) na Dunajski cesti (Mathianova hiša), v Mariboru v trafiki Sve- tek Pavla v Gosposki ulici, v Celju pa v tra- fiki Perovšek Alme na Kralja Petra cesti. Vsi predlagatelji prijav se pri tem opozarjajo, da

morajo biti prijave pisane in podpisane last- noročno in čitljivo, sicer se ne bodo obra- vnavale. Tistim upokoencem, ki bi do 1. mar- ca t. l. prijav po novih obrazcih ne predložili, se ustavi nadaljnje izplačevanje doklad, dok- ler ne vložijo prijave. K prijavi je priložiti v dokaz resničnosti navedb vse potrebne listine. Vendar upokoencem, ki so že v minuli jeseni predložili prijave in dokazilne listine, teh li- stin ni treba vnovič predlagati. V bodoče pa bodo morali predlagati listino samo v dokaz sprememb, ki ustvarjajo zanje nova prava do draginskih dokladov. Prijavne tiskovine je iz- polniti točno, pazljivo in pravilno. Za neres- nične prijave so predlagatelji kazensko in disciplinsko odgovorni. Opozarjajo se tudi vsi upokoenci, naj v obrazcu točno navedejo število svojega likvidacijskega lista, ki je označen na vsakem mesečnem čekovnem odrezku. Natančnejša navodila za izpolnitev prijavne tiskovine so natisnjena na obrazcu samem. Po njih se je natančno ravnati.

—§ Učitelji pripravniki morajo ob pola- ganju praktičnega izpita na osnovi pravilnika DR br. 72100 iz leta 1927., ki je bil objavljen v »Uradnem listu« z dne 21. junija 1927. št. 289/67, plačati honorar članom izpraševalne- ga odbora.

—§ Poročila o poroki, rojstvu, smrti itd., ki gredo istočasno na več uradov (glej Roč. Katalog 1931/32, str. 41), je opremiti tako, da so vsi uradi obveščeni, komu se je poslalo poročilo (odredba min. prosvete ON br. 881/27). Recimo, da se je rodil učitelju otrok. Šol. upravitelj vpiše rojstvo otroka na pod- lagi orig. listine v področni Uslužb. list in poroča za vpis v Uslužb. liste min. prosvete, banski upravi in sreskemu načelstvu na pod- lagi overovljenih prepisov listine. V poročilu za ministrstvo označi na koncu: »O tem se poroča istočasno 1. banski upravi v Ljubljani in 2. sreskemu načelstvu v X.« V poročilu za bansko upravo označi: »O tem se poroča isto- časno 1. ministrstvu prosvete in 2. sreskemu načelstvu v X.« V poročilu za sresko načel- stvo označi: »O tem se istočasno poroča 1. ministrstvu prosvete in 2. banski upravi«.

—§ Periodičen povisek, postopek pri na- predovanju. Pri predlaganju prošnji za pri- znanje višjega periodičnega poviska je pre- ložiti poleg izvoda iz uslužbenkega lista in overovljenega prepisa odloka o postavitvi v poslednjo skupino položajne plače, priklju- čiti še overovljen prepis začasne prevredbe po novem uradniškem zakonu iz leta 1931. V iz- vodu iz uslužbenkega lista je vpisati za zadnja tri leta in sicer za vsako leto posebej službeno oceno. Nekolkovane prijave in pri- loge je predlagati v unikat.

§ Odgovor tov. M. S. sv. P. I. Ker ste v II./4. skupini od 26. decembra 1926., ste bili pravilno prevedeni 1. aprila 1931. v IX. sku- pino s 1. period. poviskom. Z ozirom na do- ločbe §§ 249. in 252. U. Z. ne morete prositi za popravno prevredbo, ker Vas je zatekel za- kon v II./4. skupini, ki odgovarja IX. skupi- ni. Če niste še vložili prošnje za napredova- nje v VIII. skupino, napravite to takoj, ker bi imeli že tudi po prejšnjem zakonu pravico do napredovanja in upamo, da bodo napre- dovali prvenstveno najprej oni, ki imajo naj- več let. — Prošnjo opremite s prilogami po navodilu kraljevske banske uprave — t. j. prošnjo v dvojniki (eno kolekovano s 5 Din, priloge te z 1 Din) in kot priloge overovljen prepis dekreta o II./4. skupini, prevodnice in izvod iz Usl. lista. — II. Glede EO in pri- spevkov za obmorsko okrevališče bo razprav- ljal gospodarski svet. O zadevnih sklepih bo obveščeno članstvo JUJ potom sreskih dru- štev in stanovskega glasila.

Učiteljski pevski zbor JUJ.

—pev Pevski tečaji se vršijo 13. in 14. februarja, 5., 6. in 7. marca. Vse in vsi! — Odbor.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

bi jih morala tudi odkritosrčnost. Seveda, te luči ni nikjer naprodaj; treba si jo je pridobi- ti z bojem; in pridobljena naj razsvetljuje vse domove in razsvetljuje naj jih nepresta- no kot večna luč pred tabernakeljem.

V udobno urejenem domu bi morale iz- giniti vse skrbi; a brez skrbi ni oni, ki ima polne zaloge raznovrstnega blaga, temveč oni, ki ima neizčrpno zalogo spominov na lepe čase in na trpke dni boja, ki jih je pre- našal molče, bore se proti gorju, ki ga je vsipal nanj svet.

In naše ropotarnice? — Kaj shranjuje- mo v njih? — Samo reči, ki jih ne rabimo sproti, ali take, ki so prišle ob vsako veljavo. In taka ropotarnica naj bode tudi predalec v našem spominu na vse ono, kar nas je osrečevalo — nekoč.

Zavedati bi se tudi morali, da ni dom samo kraj, kamor hodimo jest in spat, tem- več da je dom tudi kraj, kamor se hodimo gret; gremo pa se ob ognjišču, kjer se združujejo plameni, ki žare tim jasneje, čim popolnejše je zedinjenje onih, ki se ob tem ognjišču in plamenu grejejo.

Naši domovi bi morali biti trdnjave za boj proti bojevitemu svetu; a za ta boj bi morale opasati mož z orožjem žene in one bi jim morale po tem boju lajšati utrujenost in celiti rane.

Dvomim, da varujejo domove samo vra- ta, ključi, ključavnice in zapahi; zakaj po mojem mnenju jih varuje še veliko bolj zve- stoba do sebe samega, do dela, ki ga vršimo in do ljudi, ki živé z nami v edinici. Le če zvesto in radi služimo sebi, delu in ljudem,

si pridobimo zadovoljnost srca in s to prijet- nost doma, ki je močnejša od vrat, ključev, ključavnic in zapahov.

Da ne pridejo v naše domove podgane in miši, ki razjedajo telo in dušo, se varuj- mo zavisti in sumničenja na vso moč.

No, ali ti je všeč ta politura? je končal moj znanec svoja razlaganja nenadoma.

»Seveda mi je,« sem mu pritrdil.

»Pa ni moja!«

»Čegava pa je?«

»Tako jo je zamislil Franc Crane.«

Na Ponovičah so otvorili domače gledališče.

Litija, koncem januarja.

Graščino Ponoviče pozna vsakdo, ki se je že kdajkoli peljal z vlakom skozi Zasav- je. Ljubek gradič te pozdravlja iznad želez- niške proge, med postajama Litija—Sava. Včasih so gospodovali tam raznovrstni mo- gočniki, ki se jim je prelivala v žilah »plava« kri, med vojno je bila v gradu bolnica, ob pre- vratu so nastanili tam ruski internat, kasneje je kupila veleposestvo oblastna skupščina, banovina pa je namestila v poslopju deško vzgajališče, ki je bilo dotlej v Ljubljani.

»Mladi razbojniki so se naselili v naši soseski,« so se strašili med seboj okoličani;

zvečer so preje in trdnje zaklepali dveri, zvišali so zavarovalnico za svoja poslopja in so sploh pričakovali sedem hudih, težkih let.

»Ravbarje« pa ni, rdečega petelina ni, ključavnice drže še vedno, in skrinj nam no- vi gostje še niso izpraznili. Strah je šel po vodi!...

Pač pa smo bili za zadnjo nedeljo pri- jetno presenečeni: mala hektografirana vabila so nas pozivala k domači slavnosti, otvoritvi lastnega gledališkega odra na Ponovičah.

Prijetno nam je dela vest, da si v domu, za katerega so mnogi menili, da bo vsemu okoliu v nesrečo, ustanavljalo oder in s pro- svetnim delom navezujejo stike s sosedi.

Ob krasnem solnčnem dnevu se je zna- šla na Ponovičah domala vsa Litija. Prihiti so domačini s Save, ožja soseska pa je bila zbrana vsa. Da ni manjkalo naše šolske mla- dine, niti ne poudarjam, gledališka dvorana ni mogla sprejeti med svoje starinske stene vseh posetnikov. Še drugič, še tretjič bo šla igra lahko preko odra in to vedno ob zado- voljvi udeležbi.

Praznični živčav je vel pred začetkom i v polni dvorani i v predsobi i na stopnicah, koder so se gnetli zakasneli došleci, ki niso mogli več na prostore. Skromna dvorana pa je dihala posebno ugodno razpoloženje, in to kljub petrolejski razsvetljavi. Pa tudi oder je drugače zelo preprost; in zavesa iz cene- nega blaga, omarice za suflerja še ne zmoro- jo. Odersko pročelje pa s primitivno deko- racijo. Vendar za vodilno nit mladini, ki se vzgaja v tem domu: sredi oboka emblem: državni grb!

Zvonec! Začetek! Iz sobe za odrom uda- rijo krepki akordi — »Junak iz Like«. Mlada grla zapoje. Dirigent zbora ravnatelj gosp. Stritar pa pri harmoniju. Po končani točki — aplavz. Navzoči vedo, da so udarjale v stru- ne roke, ki bi sicer držale ta čas v rokah nož ali pa vitrih; — in grla, ki prepevajo za odrom, so ponavljala pred letom dni morda le kletvice in psovke. Pod vplivom vzgajali- šča pa se vračajo ti dečki kot pošteni člani človeške družbe zopet v življenje.

Po končanih uvodnih glasbenih komadih pa se odgne zastor in gre preko odra pet- dejanka: »Strah v grajskem stolpu«. Mladci so se izkazali za dovolj trdne v svojih vlo- gah, želi so splošno pohvalo.

Publika je prišla na svoj račun, mladi ponoviški igralci pa so si pridobili polno simpatij.

Da je dobilo vzgajališče lasten oder, je to v glavnem zasuga strokovnega učitelja tov. Andreja Steleta, kamniškega rojaka. Pred meseci je prispel semkaj kot absolvent beograjskega kurza za vzgojo mladoletnikov in je prinesel na Ponoviče novega življenja. Domala ves oder je njegovo delo. Lepo se je vpeljal k nam! Le naj nadaljujeta z ravnat- eljem tov. Stritarjem na težki, a častni poti. Tisti, ki jih bodo dvignili s prosveto iz mra- kov življenja, kamor jih je zanesla usoda, jim bodo za vsak žarek solca in ljubezni hvaležni.

—nč—

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU!